

RAPORT DE EXPERTIZĂ

asupra nivelului coruptibilității proiectului de Lege cu privire la tutun și la articolele din tutun

1. Evaluarea generală a coruptibilității proiectului de act legislativ

1.1. Temeiul elaborării și adoptării proiectului de act legislativ

Proiectul de Lege cu privire la tutun și la articolele din tutun a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, care, potrivit pct. 1 din Regulamentul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 578 din 15.06.2005, este organul central de specialitate, abilitat să promoveze politica unică a statului în domeniul agriculturii și industriei alimentare, fiind responsabil de dezvoltare a acestor ramuri și de infrastructura lor economică și socială.

Totodată, potrivit art. 17 alin. (1) lit. a) din proiect, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, de rând cu alte organe competente, îi revine abilitatea controlului de stat asupra producerii semințelor de tutun, cultivării și prelucrării postrecoltare și industriale a tutunului, fabricării articolelor din tutun și asupra comercializării lor, prin intermediul organizațiilor din subordine împuternicite de acestea.

1.2. Justificarea categoriei proiectului de act legislativ

Proiectul de lege face parte din categoria celor organice. Conform art. 9 alin. (1) din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001, legile organice sunt actele legislative care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și pot interveni numai în domeniile expres prevăzute de Constituție sau în alte domenii deosebit de importante pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice.

Astfel, rămâne la discreția Parlamentului să decidă asupra necesității reglementării domeniului vizat, cadrul legal specific în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal, precum și competențele autorităților publice și ale instituțiilor științifice de specialitate, prin lege organică.

1.3. Oportunitatea proiectului de act legislativ

Potrivit autorului, proiectul de lege este elaborat întru executarea poruncii Aparatului Guvernului Republicii Moldova nr. 1015-91 din 25 ianuarie 2007 obiectiilor și propunerilor Președinției Republicii Moldova, ministerelor și instituțiilor de resort.

Autorul proiectului confirmă că, acesta a fost elaborat în scopul ajustării legislației naționale la Directiva Parlamentului și Consiliului European 2001/37CE din 05.04.2001, privind armonizarea legilor, normelor și actelor administrative ale Țărilor-participante al CE, Convenția Cadru a OMC (Organizația Mondială a Comerțului) privind combaterea tabagismului și întru executarea prevederilor Legilor Republicii Moldova nr.590-XIII din 22.09.1995 cu privire la standardizare, nr.866-XIV din 10.03.2000 privind barierele tehnice în calea comerțului și acordului cu OMC.

Proiectul de lege include prevederi cu caracter de reglementări în domeniul tutungeriei, având ca scop apărarea intereselor economice ale statului și societății, crearea unor condiții adecvate pentru producerea tutunului nefermentat și a produselor din tutun, protejarea sănătății persoanelor fumătoare și nefumătoare de efectele dăunătoare ale fumatului, stabilirea restricțiilor la comercializarea cu amănuntul, care vor contribui la prevenirea și combaterea consumului articolelor din tutun, informarea consumatorilor despre articolele din tutun care urmează a fi procurate și consumate, prevenirea inducerii în eroare a consumatorului, restricții privind fumatul în instituțiile publice și pe terenul aferent acestora.

Proiectul de lege stabilește etapele de trecere la un nivel mai avantajos de protecție a sănătății umane și a intereselor consumatorului.

1.4. Eficiența proiectului de act legislativ

Nu ne putem expune asupra acestui compartiment, dat fiind faptul că autorul proiectului, în Nota explicativă, nu a făcut referire la costul implementării proiectului de lege. Eficiența proiectului de act legislativ este determinată de întreprinderea măsurilor necesare aplicării prevederilor legale, măsuri care, în buna parte, sunt puse în competența agenților economici, care produc, importă și comercializează produse din tutun.

1.5. Analiza corespunderii proiectului de act legislativ cerințelor tehnicii legislative

Pentru a nu dubla expertiza juridică a proiectului de act legislativ, expertiză, care ține de competența Ministerului Justiției, nu ne vom expune asupra nivelului de corespundere a proiectului cerințelor tehnicii legislative. Orice act normativ trebuie să corespundă regulilor formulării juridico-lingvistice, ale clarității expresiei. Reținem ca obiecție generală, cu referire la art. 9 care are o exprimare ambiguă și inadecvată cerințelor tehnicii legislative. De asemenea, reținem afirmația și la art.16 cu referire la comercializarea cu amănuntul a articolelor din tutun statuat în Capitolul V care prevede reglementările și controlul de stat în ramura tutunului, care, în opinia mea, este mult mai binevenit în Capitolul IV.

1.6. Analiza nivelului de conformitate a proiectului de act legislativ la standardele anticorupționale naționale și internaționale

Proiectul de lege este unul ce nu conține careva reglementări ce ar permite evaluarea nivelului de conformitate la standardele anticorupționale și internaționale.

2. Evaluarea în fond a nivelului coruptibilității proiectului de act legislativ

Evaluarea în fond a nivelului coruptibilității proiectului se va efectua cu referire la articole concrete.

La art. 2 –

Concluzii și recomandări: Consider necesar a numerota noțiunile principale, dat fiind faptul că, în caz de modificare a articolului să fie mai ușor de făcut modificările de rigoare.

La art. 4 –

Concluzii și recomandări: În opinia mea, la alin. (2) consider oportun a se specifica concret care sunt utilajul și condițiile tehnologice necesare pentru prelucrarea postrecoltare a tutunului.

La art. 7 –

Concluzii și recomandări: De omis alineatul (1), articolul este alcătuit dintr-un singur alineat și nu necesită numerotare.

La art. 8 –

Concluzii și recomandări: Alin. (1) lit. c) – de revăzut norma – produsele din tutun nu se măsoară în volum. De substituit termenul „volumul” cu termenul „cantitatea”.

La art. 9 –

Concluzii și recomandări: În opinia mea, alin. (1) necesită revăzut. Având o structurizare ambiguă, norma poate oferi câmp pentru interpretări echivoce. Potrivit art. 19, lit. a) și b) din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative, textul proiectului de act legislativ se elaborează în limba de stat, cu respectarea următoarelor reguli: fraza se construiește conform normelor gramaticale, astfel încât să exprime corect, concis și fără echivoc ideea, să fie înțeleasă ușor de orice interesat, într-o frază se exprimă o singură idee.

La alin. (2)- Sintagma „și după caz” este o normă expusă prea vag și oferă câmp pentru interpretări coruptibile. De stabilit prin lege care pot fi aceste cazuri.

În caz de necesitate cerințele esențiale pentru tutun și articolele din tutun vor fi stabilite prin reglementările tehnice respective aprobate de autoritatea de reglementare a domeniului. Calitatea tutunului și a articolelor din tutun plasate pe piață va fi, după caz, în conformitate cu reglementările tehnice aplicabile.

În opinia mea, normă ce creează teren pentru interpretări abuzive. Propun de exclus sintagma „în caz de necesitate” de la începutul subalineatului și de revăzut prevederea de la finalul subalineatului „Calitatea tutunului și articolelor din tutun plasate pe piață va fi, după caz, în conformitate cu reglementările tehnice aplicabile”.

La art. 11 –

Alin. (1) - Determinarea conținutului de gudron, nicotină, monoxid de carbon, pesticidelor și altor substanțe toxice în articolele de tutun se efectuează în laboratoarele acreditate și desemnate conform prevederilor legislației în vigoare.

Concluzii și recomandări: *În opinia mea, ar fi binevenit să se specifice, prin lege, care sunt condițiile pe care trebuie să le întrunească laboratoarele pentru a fi acreditate și desemnate în domeniul vizat.*

Alin. (5) lit. b) -

Concluzii și recomandări: *De concretizat ce se înțelege prin „date toxicologice disponibile producătorului sau importatorului”.*

Alin. (7) -

Concluzii și recomandări: *De completat alineatul cu referire la declarație. Nu este clar despre ce fel de declarație e vorba.*

Art. (15) alin. 4 lit. e) -

Concluzii și recomandări: *De revăzut norma. Probabil că e vorba de o greșală tehnică.*

Art. (16) -

Concluzii și recomandări: *În opinia mea, articolul 16 – comercializarea cu amănuntul, nu este bine inserat la capitolul V – reglementările și controlul de stat în ramura de tutun. În acest context, găsesc mult mai reușită varianta expusă în*

Legea actuală cu privire la tutun și la produsele din tutun nr.386-XV din 19.07.2001.

Art. (18) -

Concluzii și recomandări: Cu referire la alin. (2)- Sancțiunile se aplică în temeiul documentelor prezentate de organele indicate la art.17 alin. (1) – normă care nu conține prevederi care să reglementeze răspunderea juridică. Este necesar de stabilit prin lege răspunderea pentru încălcarea atribuțiilor funcționale sau pentru încălcarea restricțiilor sau interdicțiilor stabilite. Temeiul răspunderii trebuie să fie formulat coerent, cu diferențierea concretă a categoriei respective de răspundere – disciplinară, administrativă, civilă sau penală, cu referire concretă la Codul penal sau Codul cu privire la contravențiile administrative.

În rest, propuneri și obiecții nu avem.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei coruptibilității proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei coruptibilității proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 125 din 22.09.2006,

de:

Maria Popescu,
Inspector principal al Secției
Prevenire și interacțiune civilă,
Direcția generală analitică, prognoză și prevenire